Jure Kaštelan

»PISANO 1983 KRAJEM SIJEČNJA«[1]

Na početku najčešće narišem neki [cvijet] ili [lice] ili [čovjeka u barci] [barku][2] usred rečenice ili na kraju ili na rubovima stranice. Šaram i geometrijske znakove. Pišem olovkom ili perom a najčešće i perom i olovkom na istoj stranici, samo ponekad u više boja. Volim početi na malim papirićima ili na rubu već ispisanih stranica koještarije. A negda otresem pero na čisti papir i močim, močim dok ne nastane neki oblik, biće ili crna rupa. Negda se pisanje pretvara u kriptografiju pa ne znaš što si htio. Divim se drevnim kaligrafima, iluminatorima.

Upravo listam katalog izložbe Naissance de l'écriture koja je održana prošle godine (7 V – 9 VIII) u pariškom Grand Palaisu. Kakvo čudo. Od sumerskih glinenih pločica do egipatskih hieroglifa i suvremene elektronike. Pretvaranje zvuka u sliku, u znak, u slovo. Pismo pojmova, rečenično pismo, pismo riječi, pismo u slogovima pa glasovno pismo koje je preteča svih ostalih, i glagoljice i ćirilice i latinice. Šteta što Apollinaire nije znao kineska ili japanska slova.

Slika je prvotni oblik pisma, piktoglif, piktogram. Prvi pisar je slikar. Tako pisati ne znači samo pisati slova, riječi i rečenice nego i slikati, risati, šarati, kao u riječi: pisanica, živopis, živopisac. Pisati znači i sastavljati, pisati u glavi. I mnogo drugoga. Ovo što radim nije prvopis, ovo je prepis »u čisto«, rukopis.

Sve čovjek može, svašta se može dogoditi. Misao je otvorena, nema granica. Ali mislim da će i u svim budućnostima čovjek prve korake praviti nogom i prva slova pisati rukom kao đačić, kao egipatski pisar ili srednjevjekovni iluminist.

Pisati se može po danu ili noću uz svijeću. Pisati se može po prašini, po pijesku, po kamenu, po čvrstim stvarima, po kamenu, po kori, po koži, po lišću, po snijegu, ali po vodi ne može, ni po moru. Noću se može pisati po zraku, upaljenom glavnjom. Postoji abeceda znakova, zvukova, boja, mirisa, dodira, složena semiologija i semiotika otvorenih značenja.

---

1 Predgovor knjizi Jure Kaštelan: *Pesnikovom rukom pisano*, Valjevo, 1983.

2 Jure Kaštelan na ovim je mjestima u rukopisu nacrtao: cvijet, ljudsko lice, čovjeka u barci i barku s jedrom.

Može se pisati na stroju. Ali najdraže misli pišu se rukom. Hvala i slava ljudskoj ruci, a dodajem, i školskoj tablici sa spužvom i sipinom kosti u kojoj se čistilo pero, negda.

Neki iz rukopisa znaju čitati karakter i vidjeti sudbinu. Ja to ne znam. Neki traže rukopis za uspomenu. Bilo im sa srećom i s ljubavlju.